

За Українську Самостійну
Соборну Державу!
Воля народам! Воля людині!

Р. Мох

**ПЕРСПЕКТИВИ
НАШОЇ
БОРОТЬБИ**

Чужина 1949
Переорук піопільних
матеріалів

P. MOX

У. Інф. С.
Д 2 114

Перспективи
нашої боротьби

LIBRARY
of
Ukrainian Publishers
Ltd.

mb. 546

Передрук підпільних матеріалів

П. Б. 48; — 08/49

1945 рік приніс закінчення другої світової війни . Советський Союз, опинившись в ряді побідних держав, кинув всі свої сили для ліквідації внутрішніх фронтів, зокрема для знищення українського самостійницького руху. Славнозвісні „звернення” українсько-російського „уряду” Хрущова та різних менших і більших рясних чи строкачів взивали українських революціонерів скапітулювати і заперестати „безперспективну боротьбу з побідним ССРСР”. Та український революціонер не пішов на лукаві підступи ворога і весь час після закінчення війни веде з успіхом боротьбу проти держави, що панує над одною шостою частиною світу. Геройська постава того революціонера, що не знає що це капітуляція, а в безвихідній ситуації стріляє собі в лоб, викликає подив серед народу, а то й серед ворогів.

Та побіч пошани і подиву для того нерівного змагу, не раз і не двічі дово-

диться почути нам від свого громадянина слова, які вказують на неправильне розуміння нашої боротьби. Очевидно, що багато слів падає з уст людей, які свідомо чи не свідомо діють з доручення ворога для заломання високої моралі українського самостійницького руху, бо саме та висока мораль є для ворога найбільшою перешкодою в ліквідації свого найнебезпечнішого внутрішнього ворога. Тому він діє розкладовою пропагандою на революційні сили; діє планово, перфідно. Другою категорією людей, які нас не розуміють, це зневірені люди, що під ворожим терором втратили віру в основні ідеали кожного народу. Та декуди чується ті слова від людей, що серцем з нами, та опинившись припадково осторонь наших дій, неправильно нас розуміють і саме тому витягають неправильні висновки.

З-поміж них найбільше вказує нам на диспропорцію наших сил і сил ворога; багато вважає, що позитива українського питання лежить виключно в руках західних держав, ще інші, що політика української революції оперта не на холодній оцінці подій, а виключно на чуттєвих моральних моментах.

Саме тим всім людям доброї волі ми в першу чергу обов'язані основно вияснити нашу поставу, наші перспективи, щоб вони були з нами не тільки серцем, але і розумом, щоб переконалися, що наші дії не емотивні, а тверезо передумані політичні дії, виразно напружені до здобуття наших основних цілей.

Щоб переглянути шляхи нашої боротьби, зупинимося коротко на наших генеральних заложеннях. Ми поставили собі девіз: через добробут, розквіт і ріст нації до добра, щастя і розвою одиниці. Тому саме ми все підпорядковуємо ідеї нації, дбаючи про те, щоб паралельно з її розквітом кращало життя кожного її члена.

На тому місці підкреслюємо, що ми ніяк не розуміємо нації, як якогось боготвореного, абстрактного поняття, для якого одиниця має тільки все віддати, нічого від нього не дістаючи. Ні! Під нацією розуміємо оту сукупність „всіх живих, мертвих і ненароджених”, для якої ми працюємо і життя віддаємо, але і від неї одержуємо теж все, що кожному, як одиниці, до його індивідуального розвою кінечне. Саме в тому поєднанні розвою нації з розвоєм одиниці

1 } конкретизуються наші програмові заложення.

2 } Кидаючи такий саме клич, ми станули на національній площині боротьби. Для нас українська нація є вихідною всіх чинностей і кінцевою всіх змагань. Ми висуваємо національні кличі, бо основно переконалися на шкурі власного народу, що всі інші кличі „класові, всеслов'янські, інтернаціональні і т. ін.", є тільки на те, щоб обманювати народи і їх опісля закріпощувати. Бачимо, що саме національними шляхами ідуть всі передові нації. Вони в своєму нутрі проходять скорше чи повільніше всі конечні соціальні переміни, напружені на покращання долі одиниці, і тим самим оздоровлення національної спільноти.

Ми пам'ятаємо, як французький народ у Великій Французькій Революції скинув зі себе феодальні окови, і оздоровивши себе новими силами, створив нову, кращу суспільно-політичну систему, в якій плодотворніше виявилися всі його творчі сили і яка повніше забезпечувала розвій одиниці і спільноти. Відгуки цієї революції пройшли протягом XIX ст., через цілу Європу. Кожний народ, оцінивши здорові кличі, які вона

несла, пройшов і собі в своєму нутрі більш чи менш болізно потрібні переміни. Історія вчить нас, що ще в XVII ст. демократично настроєні англійці не допустили своїх королів до вдержування абсолютизму, а станули на шлях парламентаризму, який протягом цілих століть так успішно кермував розвитком Англії. Ми є свідками, як сьогодні по другій світовій війні проходять майже в кожній модерній державі глибокі суспільні переміни, що причиняються до оздоровлення поодиноких національних організмів. На наших очах приходить націоналізація банків і великого промислу в таких державах, як: Франція, Бельгія, а навіть в такій консервативній державі як Англія. На наших очах московський нарід повалив в 1917 р. реакційний царський суспільний устрій, що би влаштувати себе краще, щоб краще використати свої творчі можливості. Що викинено тоді інтернаціональні кличі, так це окрема справа; їх викинено для підбою світа, та революція в 1917 р. пішла великоросійським руслом. Вже Ленін сказав, що російський робітник врятував Росію від загибелі, а Сталін в 1945 р. офіційно здекларував політи-

ку ССРСР, як російську національну політику. Так бачимо, що навіть всі ті псевдоінтернаціональні держави ідуть національними шляхами, кидаючи інтернаціональні кличі тільки для загарбання. Що всі сьгоднішні держави, виключно ССРСР, стоять твердо на національних позиціях, то видно хоч би з того, що сьгоднішній „Організації Об'єднаних Націй” признають, що праця її не йде добре, бо на перешкоді тому стоять „національні гордощі” поодиноких членів тої організації. Як розуміти інакше нинішню русифікаційну політику „старшого брата” в нутрі ССРСР? Отже національні концепції ніяк не є перестарілі, а якраз сьгоднішні вповні актуальні, живучі і нам немає чого шукати інших концепцій.

3 З нашого національного становища аж ніяк не впливає національний егоїзм, негативна постава до всіх вселюдських ідей. Ні, навпаки, ми саме здвинули людські кличі: „Свобода народам, свобода людині”! Саме ми пропагуємо таку міждержавну систему, що включатиме вільні самостійні держави всіх народів, без супрематії більших над меншими. Ми визнаємо, що до розв'яз-

3 ки міжнародних проблем треба приступити народам як рівний з рівним і віримо, що таким чином можна буде розв'язати їх найкраще, а досягнення так осягнуті потривають напевно довше, чим побудовані на принципі насилля. Саме ми спрецизували на третьому НВЗ ОУН наше позитивне ставлення до всіх народів, що замешкують українську територію. Тільки вороги сміють нас прирівнювати до людоненависницького націоналізму німецького типу. Ми знаємо, що нарід ізольовано жити не може, він живе серед інших народів. Щоб уникати світових катастроф — воєн, він мусить приходити до порозуміння з іншими народами і таким шляхом розв'язувати всі ті проблеми, які могли б порушувати існуючу рівновагу.

4 Отже шлях наш національний, але це ще не все: цей шлях революційний. Наша ціль отже Українська Національна Революція. В тому місці постараємося вяснити, чому ми вибрали якраз революційний шлях.

Не аналізуючи ближче самого поняття „революція”, яке інакше дефінізується большевиками, а інакше н. пр. на заході, ми подаємо деякі основні ха-

рактарні прикмети, що відрізняють її від іншого типу розвоєвих процесів. Прикметами тими вважаємо **переворот**, переставлення, або як залюбки говориться, переоцінка цінностей, що виявляються в тому, що всі дотогочасні поняття, устроєві форми перестають існувати, а на їх місце приходять нові — **наглість**, стрибкоподібність, що протистоїть повільному еволюційному процесові, процесові реформ, який триває довгий протяг часу; **основність**, докорінність, що виявляється в повному **переставленні всіх** понять чи ладів, а не тільки заміни деяких із них новими; **сила** — насилля, що є особливо характерною ціхою політичних і суспільних революцій. Одначе, як бачимо, поняття революції це саме протівне до еволюції, до реформізму, до законності.

Не треба хіба дискутувати, що всі ті українські групи, які активно стали на самостійному становищі, мусіли рівночасно приймати революційну платформу. Ніхто хіба не повірить, щоб котрий небудь із давніших окупантів України, чи може тепер СССР, згодився законним шляхом на „подарування” Україні самостійності. Тих, які так дума-

ли, не можна поважно трактувати. Отже лишається другий шлях незаконний, протизаконний (очевидно з погляду окупуючої держави), революційний. Ми станули на становищі, що самостійність України можна осягнути тільки повалюючи насильно окупаційний режим — тим самим ми визнали принцип політичної революції.

Та політична революція ще не забезпечує повністю тривалості нового, нами вибореного ладу. Нам конечно основне переродження українського народу, його повне змобілізування біля ідеї самостійности України, тільки те одне може нас запевнити, що наша пераба не буде короткотривала. Отже нам конечно побіч політичної ще й духова революція українського народу. Через ціле століття накидає нам окупант не тільки свій політичний і суспільний лад, але і свою духовість. Всі найдрібніші прояви культурного відродження загамувалися горезвісними указами з 1876 р. та пізнішою поліційною цензурою. Коротенький період самостійности України в роках 1918-20 і так сповнений нерівної боротьби на кілька фронтів проти загарбників не вистар-

чив до пророблення відстані цілих десятків, а то й соток років. Чергова російсько-більшевицька окупація ніяк не осталась позаду від російсько-царської, якщо йшло про намагання природного росту українського народу. Всі творчі українські сили спрямовуються жакливим поліційним натиском в великоруське русло, на кожний прояв самостійних розвоєвих тенденцій, хоч би тільки в духовій площині, визнається „відступством від лінії” та ліквідується Соловками чи Сибіром. Українцеві не вільно бути самостійником, йому не вільно вчитися своєї історії, йому наказується плекати традицію, він може бути тільки „молодшим братом” свого „старшого брата” і виховуватися на культурі і історії тільки ж того „старшого брата”. Душу українця викривлюється, як цього дотепер в цілому світі ніхто не робив. В найкоротшому часі оцей „молодший брат” має призабути все своє рідне, закинути всі свої мрії, ідеали, а — жити виключно ідеями Великоросії. І не можна легковажити того денаціоналізаційного процесу, навпаки, він сильно позначився в сьгоднішній духовості українського народу, тим більше,

що він захоплює сьгодні не тільки, як раніше, верхівку, бояр і т. д., а деправує низи, робітників і селян.

От чому для нас мало тільки політичної революції, нам конечна духова революція, що мусить перероджувати політичну революцію, її підготовляти і слідувати по політичній революції, її закріпляти. Вона не тільки не менш вартна, а навпаки, більш вартна від політичної революції, бо без неї політична революція зводилася б до ефемерного явища, якому дуже скоро прийшов би кінець.

Якщо йдеться про наші програмові заложення в площині соціальної, то ми твердо стоїмо на принципі добра і розвою та свободи кожної одиниці і в тих рямцях допускаємо деякі модифікації, які з бігом часу само життя накіне. Тому однак, що добро і розвій одиниці, на нашу думку, є осягаемі тільки в рямцях своєї самостійної держави, то від принципу самостійності України ми не відійшли і не відійдемо ніколи. Той принцип став для нас святим поняттям.

Чи концепція наша, концепція національної революції є концепцією політично-реальною?

Щоб на це відповісти, відкликаємося до фактів з історії. Минуле XIX ст. принесло цілий ряд побід якраз таким концепціям; по довгій неволі визволилися хочби такі народи як італійці, серби, чи греки, скидаючи зі себе ярмо якраз шляхом революції проти окупанта. Закінчення першої світової війни приносить цілий ряд нових, молодих держав, яких народи революційним зривом вибороли собі самостійність на руїнах трьох давніх імперій (Польща, Угорщина, Чехословаччина, Фінляндія, Балтійські держави). А сьогодні чи не у висліді довготривалої визвольної боротьби, стоять уже на порозі самостійності індійці. Отже з вище наведеного ясно, що сама концепція не фіктивна, а побудована на твердих логічних залаженнях, сперта на численні історичні прецеденси.

Тепер зупинемося докладніше над сьогоднішніми перспективами нашої визвольно-революційної концепції. Наша перемога є зобумовлена трьома чинниками: 1) станом власних сил, 2) станом сил ворога, 3) міжнародньою ситуацією.

Спробуємо переглянути всі ті чинни-

ки, при чому точку 1 проаналізуємо після точок 2 і 3.

Щоб визвольна боротьба могла найтати успішне завершення, **сили ворога** мусять бути сильно ослаблені. Хто хотів би братися до повстання в той момент, коли його ворог є занадто сильний, був би неминуче приречений на провал. Тому саме і сьогодні в нас ніхто не кидав заклику до визвольного повстання, бо такий клич був би нерéalний. Сили ССРСР є вистарчально сильні, щоб таке повстання здусити. Та сили держави, яка поневолює інші народи не все такі самі, вони то меншають — то більшають. Моменти, які можуть серіозно розхитати пануючий режим, можуть бути зовнішнього, або внутрішнього порядку. Зовнішній момент, що послаблює сили ворога, це війна, яка найчастіше приносить шанси для поневолених народів. Окупант зв'язаний зовнішнім ворогом, не має можливості протиставити народові, що визволяється, серіозних сил і тому вигляди на успіх в такому випадку сильно зростають, тим більше, що окупант має тут до діла з внутрішнім ворогом, який є куди грізніший від зовнішнього. Де-

кілька прикладів з історії XIX і XX ст. як саме здобували народи свою самостійність, використовуючи війну, в яку був замішаний окупант. Сербський воєвода Кара Георгій, використовуючи війну між Росією і Туреччиною на початку XIX ст. виборює майже повну самостійність для Сербії. Ті ж самі серби використовуючи в 1878 р. велике послаблення турків в новій війні з Росією, після розгрому турецьких військ під Плевною і собі кинулись на Туреччину, здобули Ніш і тоді вже остаточно визволились від турецького ярма. Ту саму війну використали чорногорці і румуни; перші кинулись на Скутарі, другі на Відено — у висліді одні і другі стали самостійними державами. А скільки ж держав використало розвал, або послаблення Австрії, Росії і Німеччини під кінець першої світової війни. Проти волі теперішніх окупантів повстають такі молоді держави: Фінляндія, Естонія, Литва, Лотва, Польща, Угорщина, Чехословаччина. Очевидно, що коли окупант стоїть на порозі повного розвалу, такі національні революції бувають деколи тільки політичними революціями, навіть без конечності збройного

зудару. Так було н. пр. з народами Австро-Угорщини у 1918 р. Вона не мала вже сили протиставитися збройно відосередним стремлінням її народів і мусила погодитись на їх самостійність. В інших випадках (Сербія в 1878 р.) щойно зброя вирішувала політичну незалежність поневолених. Також українці використали розклад Росії, проголошуючи в 1918 році революційним шляхом самостійність України. Та окупант може бути ослаблений не тільки зовнішніми чинниками (війною), він внутрішньо може бути деколи такий слабкий, що дає поневоленим вигляди на успіх. Таким прикладом може бути для нас визволення греків з турецької неволі. Використовуючи внутрішній хаос в Туреччині, греки в 1821 р. почали визвольне повстання без жодної зовнішньої допомоги і у висліді довгої, затяжної боротьби вибороли собі в 1830 р. самостійність. В 1830 р. заохочені т. зв. „Лютневою Революцією” у Франції, бельгійці порвались до тодішнього свого окупанта Нідерляндії, яка після завзятих боїв мусила остаточно погодитися на створення окремої бельгійської держави. А як вміло вико-

ристали італійські революціонери „Гарібальді” безладдя в Неаполітансько-Сицилійському королівстві для об'єднання Італії. Та Ірляндія під проводом Де Валери завершила довговікову боротьбу проти Англії повстанням в 1919-20 рр., яке закінчилось виборенням статуту домініону, а згодом повної незалежності.

Другим співвирішальним чинником успіху революційної боротьби є міжнародня ситуація. Вона може бути союзником, або ворогом поневоленого народу. Якщо міжнародня ситуація корисна для поневоленого народу, то вона рівночасно не корисна для поневолюючого, отже стає союзником в боротьбі з окупантом. Союзника такого поневоленому народові відкинути не можна, бо його фізичні засоби є звичайно слабші від засобів державного народу, і він мусять використовувати всі ситуації для їх побільшення. Корисна міжнародня ситуація обмежується деколи тільки до виявів симпатії публичної опінії для народу, що бореться за волю, а деколи може привести до неофіційної, чи навіть до офіційної допомоги з боку держав,

яким залежить на послабленні, чи навіть розвалі поневолюючої держави.

Клясичним прикладом значення міжнародньої ситуації для виборення незалежності є боротьба греків за самостійність з початком XIX ст. Грецьке повстання проти турків прихилило опінію цілої Європи на свою сторону. Цілий ряд філогеленських комітетів організував грекам допомогу грошми, а то й охотниками. Опінія Європи була так сильно змобілізована, що найбільші люди тих часів активно включалися у боротьбу по стороні греків (Байрон), ця опінія так вплинула на уряди Англії, Франції і Росії, які і так були заінтересовані в послабленні отоманської імперії, що вони дали грекам військову допомогу, розбиваючи Єгипетську флоту під Наваріго. Це вирішно вплинуло на хід повстання, яке через два роки скінчилось повною перемогою повстанців.

Деколи міжнародня ситуація стає таким вирішальним чинником, що самий нарід з дуже малим вкладом власних сил осягає перемогу. Таким прикладом можуть бути держави, що повстали по першій світовій війні на схід від Німеччини і Австрії, як нпр.: Чехословацки-

на, Балтійські держави. В інтересі держав побідників, Франції і Англії, було тоді створити на сході від Німеччини держави, які могли б протиставитися зростанню Німеччини, а крім того були запорукою перед большевизмом, що йшов на підбій Європи. Тому новостворені Балтійські держави, Польща і Чехословаччина дістали повну підтримку, до мілітарної включно, без якої нпр. одна Польща опинилась би в рамцях СССР. Міжнародня обстановка може бути навіть одиноко вирішальною в рідких зрештою випадках. Так було нпр. в Вестфальському мирі в 1648 р., коли створено незалежну Швайцарію. Та при всьому тому слід підмітити, що міжнародня ситуація є не стійка, вона постійно міняється і ті народи, які розраховують виключно на неї, можуть так само зійти з поверхні державного життя, як скоро і несподівано виринули. Так як міжнародня ситуація співвирішально впливає на успіх боротьби недержавного народу, так також і та боротьба може відповідно діяти на міжнародню ситуацію і її для себе прихилювати. Прикладом тут може бути визвольна боротьба греків, про яку ми згадували.

При тім діє на міжнародню опінію поневолений нарід шляхом організування відповідної інформації та пропаганди для своєї визвольної акції. В демократичних державах уряди є більш чи менше виразниками публичної думки, отже відповідно поставлена пропагандивна акція може з бігом часу прихилювати і урядові круги для справи визволення поневоленого народу, тим більше тоді, коли це збігається з користями цієї держави.

На чергу приходиться обговорити третій по нашому найважливіший фактор успішної визвольної боротьби — **власні сили**. Якщо нарід не зорганізує своїх власних революційних сил, він може стати найвище об'єктом міжнародніх спекуляцій поміж великодержавами, а не стає ніколи підметом в тій грі: ним торгують, не питаючись його самого. Коли зате нарід зорганізує свої власні сили і веде активну боротьбу за своє власне визволення, з його словом мусять числитися всі, що грають на міжнародній політичній біржі і то тим більше, чим більше сили потрапить виявити у своїй визвольній боротьбі. Добре зорганізовані сили народу, або краще кіль-

ка народів, поневолених окупантом, можуть деколи перерішити перемогу навіть і незалежно від міжнародної кон'юнктури. Можемо бути певні, що як всі поневолені і загрожені Москвою народи, або хоч би тільки цілий український нарід вів таку завзяту боротьбу проти Кремля, як її веде та частина народу, що пішла за революційним покликом нашого проводу, перемога була б рішуче за нами. Отже виходить, що навіть сьогодні справа нашої перемоги залежить не так від сил ворога, як саме від наших власних сил.

Історія дає нам дуже багато прикладів, коли саме власні сили вирішували повністю визвольну боротьбу. Так було з греками, що з початку XIX ст. без жодної зовнішньої допомоги кинулись до повстання проти Туреччини на те, щоб за кілька літ досягнути повної перемоги. Те саме зі сербами, що під Кара Георгієм і Мишодем Оброновичем здобули велику вільність для Сербії на те, щоб за кілька десятиліть досягнути повної незалежності. Ірландці виключно власними силами приневолили в роках 1919-21 Англію до капітуляції і признання їм статусу домініону, як етапу до повної

суверенності. Після першої світової війни ми бачимо виразно, що в середній і східній Європі заіснував саме такий стан, який відповідав організованим повстанчим силам, повстаючим тоді державам. Ніхто не „робив між ними порядку” — всі Версальські договори і Ліги Націй санкціонували тільки заіснуючі стани. Поляки самі закреслили собі границі в боях з українцями, литовцями і большевиками. Так само у висліді постави народів і їх сил повстали Фінляндія і інші держави. І нікуди правди діти, що саме в висліді слабо організованих самостійницьких сил, Україна опинилась під чужою окупацією.

Сили ті мусять бути більше або менше зорганізовані від сподіваного тиску імперіалістичної держави, що намагається поневолити, чи вдержати в поневоленні даний нарід. Ми, українці, знаємо з історичного досвіду, що наші сусіди, росіяни і поляки використовували всі нагоди, щоб нас поневолити і що тиск їх в тому напрямі все був дуже сильний: з того саме випливає для нас висновок, що наші власні сили мусять бути дуже сильно зорганізовані, щоб ми могли остаточно визволитися з-під „о-

піки старших братів” чи „західних сестер”. Всі міжнародні кон’юнктури не здадуться ні до чого, навіть розвал червоного Кремля не приведе до перемоги, якщо український нарід не буде внутрі зорганізований і зцементований до боротьби за свою самостійність, бо прийде на зміну червоному Сталіну якийсь інший володар в Москві, що напевно сягне знову по „отечественние” землі свого „молодшого брата”. Досвід з 1917-1920 рр. не може пройти для українського народу на будуче без висновків.

Ми переглянули коротко всі три основні чинники, які вирішують про перемогу поневоленого народу: власні сили, сили ворога і міжнародня ситуація.

На міжнародню ситуацію може поневолений нарід тільки дуже незначно впливати: цей фактор лежить в основному поза сягом його впливів. За те найбільше від нього самого залежить організація власних сил. Всякі домагання на тому відтинку він мусить приписати самому собі. Тому стане тепер ясно, чому українські революціонери ставлять головну ставку „на власні сили”, а відкидають ставку на „інтервен-

цію”, бо саме організування власних сил і постійне їх підчеркування дає можливість, а то й певність при корисній кон’юктурі і послаблених ворожих силах здобути незалежність і її вдержати. За те концепція на „чужі сили” ставить український нарід, як предмет міжнародньої торгівлі, послаблюючи його активність і підметність. Концепція „власних революційних сил” не дозволила б українському народові скапітулювати в такій корисній ситуації, яка трапилась вже 1918 р. Під силами тими не треба розуміти тільки матеріяльних сил, тут куди важнішими силами моральні, духові, бо вони є тривкою підбудовою нації і закріплення самостійної держави. Матеріяльні сили мають вартість остільки, оскільки знайдуться в руках організованої і об’єднаної довкруги однієї ідеї, спільноти. Ми добре пам’ятаємо, що в часі визвольних змагань в 1917-23 рр. матеріяльні засоби, які були в наших руках, не були менші від засобів большевиків, та саме большевики зуміли тоді зорганізувати довкруги своєї ідеї сильну духову спільноту, що перемогла в зустрічі з українським самостійницьким світом. Отже

духової революції нам в першу чергу треба, щоб пориватись на будову власної держави: з українця в етнографічному понятті зробити українця в політичному понятті, українця-державника, українця-революціонера, що у всіх своїх починаннях руководиться в першу чергу поглядами на добро визвольної справи, а не особистими поглядами. Тільки після такої революції, коли цілий український нарід як моноліт буде об'єднаний довкруги ідеї самостійності, можна бути спокійному за долю України. Вона стане самостійною при найближчій кон'юктурі і самостійності цієї вже не стратить.

І ми самі тепер свідками тої духової революції українського народу, яка проходить під керівництвом збройного підпілля. Революція така коштує жертви, великі і цінні жертви. Та вже історія навчає нас, що такі духові революції відбувалися тільки виключно коштом крові найкращих синів народу. Італійці кров'ю платили в повстанні проти Австрії в 1848-49 рр., що хоч і пройшло невдачно, та все таки з'єднало всіх італійців довкруги ідеї об'єднання Італії, що через 10 літ дало їм повну перемогу.

Польща від часів розборів вела самостійну боротьбу проти займанців, а в 1831-1863 рр. в повстанні проти Росії втратила дуже багато своєї національної еліти, та зате в 1918 р. не тільки досягнула самостійності, але і зараз же оперлася наступові червоної Москви. Ірландія цілі довгі століття вела безперервну боротьбу проти Англії, у висліді якої весь ірландський нарід у вирішальний момент станув по стороні борців за самостійність і таки вкінці її виборов. За те народи, які не платили жертвами за свою визвольну справу, не могли зробити цієї ідеї центральною ідеєю в житті народу і не досягнули своєї самостійності, та і немає ніякої певності, що в разі її досягнення потрапили би її вдержати. Ті народи платять своєю кров'ю, але за чужі справи, вони помагають імперіялістам в завоюванні щораз то дальших земель і в поневоленні щораз то нових народів.

Український народ також платив і платить жертвами за свою духову революцію, за об'єднання всіх своїх синів довкруги ідеї самостійності України. Вже Шевченко за свої сепаратистичні вірші платив службою в салда-

тах і висланням в Московщину. Визвольні Змагання в 1917-23 рр. покінчились також невдачею. Десятки тисяч найкращого українського елемента заплатило своїми головами в обороні самостійності України (УВО, ОУН, СВУ, СУМ), починається боротьба на культурному та господарському відтинку за підірвання окупанта навіть серед рядів тих, що декілька років тому назад ішли разом з ним в „робітничу державу” (Хвильовий, Скрипник, Волобуев), свідомість, що тільки Самостійна Українська Держава може дати повні розвоєві можливості й максимальні свободи народів, захоплених щораз то ширші круги українського громадянства. Так, як перед першою світовою війною, дуже широко були розповсюджені різні ідеї: автономної України, всеслов'янської федерації і т. ін., так тепер в українській політичній думці існує тільки одне поняття: **самостійність**.

Друга світова війна дає нам новий могутній поштовх для визвольної боротьби. Проголошення самостійності 30 червня 1941 р: наперекір новому окупантові, створення УПА, УГВР і боротьба з обома наїзниками, своєю геро-

їкою перевищила все знане досі в історії України, це все виследи й одночасно продовження тої духової революції, що мусить стати підбудовою реальних успіхів.

Оскільки сьогодні ми ще не здобуваемо безпосередньо української держави, то за те здобуємо її в духовій площині, ведемо ту боротьбу, яка мусить бути проведена, за повне духове оновлення. І тому грубо помиляються всі ті, що кажуть, що ми програємо. Ні, ніколи. Ми програти взагалі не можемо, якщо наша боротьба і далі буде такою героїською. Ми могли б програти нашу гру і остаточно скомпромітувати ідею України тільки тоді, якщо б ми скарітулювали. І ворог це добре знає. Всілякими зверненнями українсько-російського уряду, всілякими просьбами і грозьбами „міністрів МВД” старався він заломити революційне підпілля в його ідейності і кинути його навколішки. Та український революціонер свідомий ціни своєї жертви, свідомий обов'язку, який вложила на нього нація в ту важку годину, понесе прапор героїської боротьби до останнього навіть чоловіка, коли б судила так доля. Він

знає, що його кров на марне не пропаде, що таксамо, як його покликала кров борців, що згинули під прапорами Визвольних Змагань в 1917-23 рр. та революційних організацій після тих змагань, його кров кличе тих молодих, що сьогодні тільки приглядаються нерівному боєві.

Вони переймуть прапор революції в свої руки і використають кожний догідний момент, для виведення народу на шлях самостійного життя.

Революційна Україна живе, бореться і перемагає.

УКРАЇНЦІ! Пам'ятайте про своє революційне підпілля! Воно бореться за щастя всього українського народу. Домагайте йому всім, чим можете.

Збройна боротьба Української Повстанської Армії врятувала честь української нації в другій світовій війні та виписала кров'ю її право на волю і незалежність.

(З наказу КП ОУН)

ДО ЦЬОГО ЧАСУ
ВИЙШЛИ ТАКІ ПЕРЕДРУКИ
ПІДПІЛЬНИХ КРАЄВИХ ВИДАНЬ:

1. Осередок Пропаганди і Інформації при Проводі ОУН
  2. На зміну — журнал
  3. На чатах Ч. 1. — журнал
  4. Я. Бусел: Советський патріотизм
  5. П. Полтава: Чому повстання 1648 року було переможне?
  6. Під бойовими прапорами УПА — велика збірка репортажів, ілюстр. 50 знімками.
  7. П. Новина: Хроніка Вовків
  - Р. Мох: Шевченко проти Москви
  9. О. Орленко: Перспективи нашої боротьби
-
-

Відновлений журнал

СУРМА

видання Закордонних Частих ОУН

- боронить позицій українського націоналізму
  - поборює большевизм у його явних і прихованих формах
  - інформує про визвольну боротьбу українського народу
  - приносить відомості про боротьбу в світі з небезпеками большевизації
  - освітлює перебіг світових подій.
-
-